

Gamla julminnen.

Meddelande av
Alfred Nilsson
Tågery

Jag har hört följande
berättas av mina föräldrar.
(59 år)

Kristianstads län.

Julen är årets största högtid. Den har även i forna tider firats som sådan. Av den äldre generationen kan man ännu få höra om en del gamla seder och bruk, som i deras ungdom varit rådande.

Förberedelserna till julen voro ganska omfattande och började i god tid före juleafton. De viktigaste förberedelserna voro slakt, bryggd och julbak. Slakten borde, om fläsket skulle svälla ut under kokningen, företagas

under nymåne. Julölet skulle vara osedvanligt starkt och kryddat. Några dagar före julafton bakades väldiga kvantiteter bröd av minst fyra olika slag.

På julafton var inne, var huset pyntat och festligt. På långbänkarna voro bredda drätter, vävda i krabbasmår, och stängerna över kakelugnen hängdes en vit duk. I länstolen lades en annan dyna och vid övre bordänden tvänne åkdynor åt far och mor. Golvet var skuret och sandat, varefter det överströks med enris.

Att aftonen samlades husets folk i storstugan. Som gäster voro träskmännen och vaktpojken bjudna. Måltiden, som bestod av flerskanda rätter, intogs tidigt på aftonen. På stenkardet kronade väldiga fat med fläsk och kött. Släktiden till ära hade var och en sin tallrik, på vilken husmodern tilldelade var och en hans portion av fläsk och kött. Denna var mycket riklig och skulle räcka även över juldagen. Härav ordspråket: "Julafton öjula-

da e de bästa da vi ha, men annanda jul går mar i skal
me sitt sul." Under måltiden om besörjde kråkmännens un-
derhållningen med historier om bäckahästen, troll och spö-
ken. Husdjuren utfordrades bättre än vanligt, och kom
man ut i ställen på slaget talo, lågo alla djuren på knä i
andakt på den heliga julnatten.

Något, som man inte barde glömma, var att hålla ut jul-
öl i alla vrår och kök, och skafferiet åt tomten, "Goavätta", vilken
hade sin boning där och boddes medföra lycka och väl-
signelse.

Något över midnatt skildes man åt efter att hava
ätit ännu en måltid i det närmaste lik den första.

Tidigt om juldagsmorgonen gingo alla till julotta.
Arbetet under julen inskränkte sig till passning och
vård av djuren. Träsåningen var inställt. Även spinn-
rockarna voro utflyttade av det skåpet, att, om man spann
under julen, blevo fåren yra i huvudet.

Gästfriheten var på sin höjdpunkt under julen. Varje främling undfångades med mat och julöl.

Nyårsafton firades i det närmaste lik julafton. Bruket att genom lossandet av skott "skjuta det gamla året ut" var mycket allmänt.

Trettondagsafton skulle husets tomte, "Nisse", ha ett fat gröt, vilket sattes upp på loftet. Nisse skulle under året giva lycka med husdjur och gröda.

Så ungefär tillgick julen för en eller två generationer sedan. Nu har upplysning och kultur förändrat sederna. Det är endast genom berättelser av äldre människor man kan få reda på några gamla julminnen numera.